

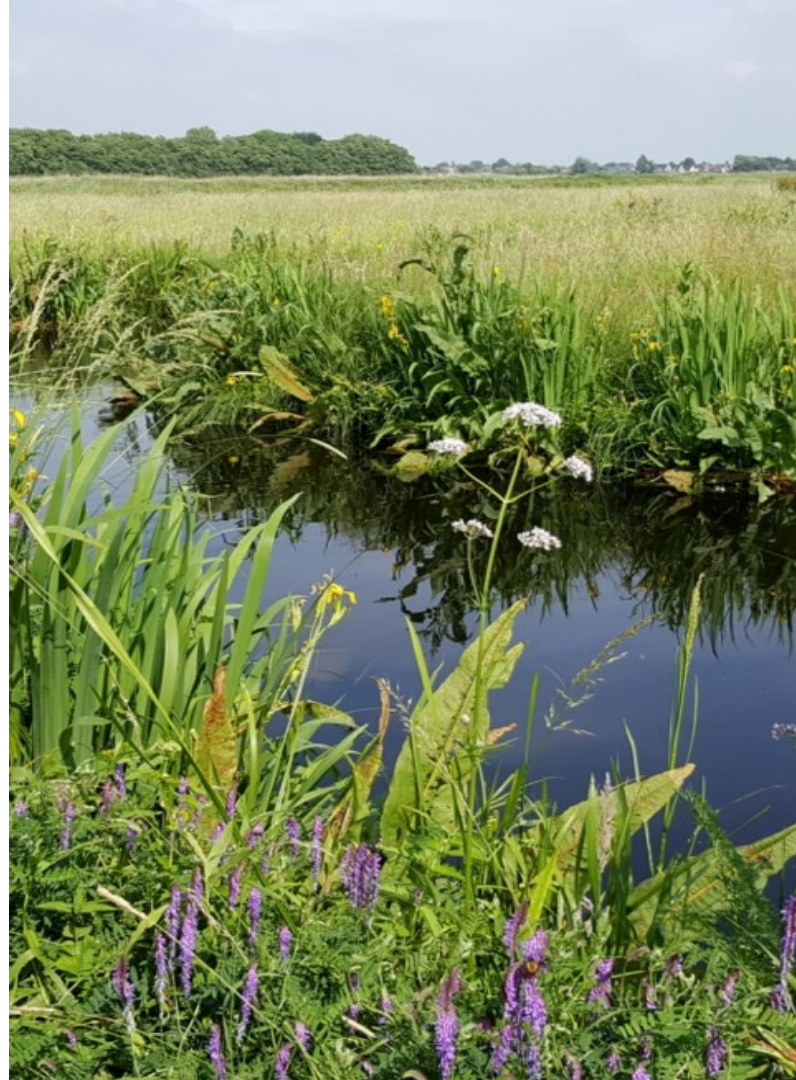
Afwegingskader ZH-PLG projecten

5 november 2024

Inhoud

- Wat is een afwegingskader
- Doelen afwegingskader
- Onderdelen en toepassing afwegingskader ZH-PLG
- Scope en werking van het afwegingskader
- Beschrijving per onderdeel

Wat is een afwegingskader

- Het afwegingskader is voor GS een hulpmiddel voor besluitvorming om te komen tot een programmering ZH-PLG projecten die integraal bijdraagt aan de doelen en opgaven.
- Het afwegingskader beschrijft onze werkwijze en de criteria die voortkomen uit de doelen en belangen voor een vitaal landelijk gebied in Zuid-Holland. Het beantwoordt drie kernvragen: Kunnen we dit? Willen we dit? Hoeveel prioriteit heeft dit?
- Het afwegingskader biedt geen juridische rechtsgrond voor het verstrekken van financiële middelen. Dit verloopt via subsidieregelingen en/of de begrotingscyclus en de daarvoor geldende procedures en voorwaarden.

Doelen afwegingskader

- Transparante en zorgvuldige afweging projectvoorstellen geeft duidelijkheid aan gebiedspartners en Provinciale Staten.
- Zorgvuldige invulling van de projectportfolio en programmering ZH-PLG: kunnen kiezen tussen wat we nu, later of niet uitvoeren.
- Effectieve en efficiënte inzet van (schaarse) mensen en middelen voor bereiken ambitie en doelen.
- Herleidbaarheid en verantwoording keuzes, ook voor later.
- Waarborgen uniforme besluitvorming voor gelijke beoordeling door de tijd heen.

Onderdelen en toepassing afwegingskader

1. Intake: quickscan projectvoorstellen
 2. Uitvoeringstoets
 3. Effectiviteitstoets
 4. Integrale bestuurlijke besluitvorming
 5. Aanvragen en toekennen van middelen
 6. Opname in programmering ZH-PLG en Start uitvoering
- } Voorbereiden besluitvorming

Scope en werking afwegingskader

- **Het is een cyclisch, continu proces met rondes.** De eerste ronde is van toepassing op alle projectvoorstellen in het maatregelenpakket ZH-PLG, ook op de projectvoorstellen die niet in aanmerking komen voor LVVN-middelen. Nieuwe rondes dienen zich aan als er zicht op middelen is.
- **Integrale bestuurlijke besluitvorming leidt tot een prioritering van projectvoorstellen.** Een projectvoorstel zit definitief in de programmering als financiële middelen zijn toegekend. Dit kan betekenen dat vervolgbesluitvorming nodig is.
- **De uitvoeringstoets en de effectiviteitstoets zijn input voor besluitvorming.** De uitvoeringstoets heeft een 'zeefwerking'. Projectvoorstellen die zijn beoordeeld als "niet-uitvoerbaar" kunnen een verbeterd projectvoorstel indienen in een nieuwe ronde.
- **Evaluatie afwegingskader en proces na eerste ronde.** Dit kan leiden tot bijstellingen van dit kader of proces. In de evaluatie wordt rekening gehouden met herzieningen in het provinciaal Omgevingsbeleid en de impact die dit heeft op de doelen, opgaven en aanpak voor het landelijk gebied.

Beschrijving per onderdeel

1. Intake met quickscan

Quick scan projectvoorstel:

- Past binnen het coalitieakkoord;
- Past binnen de scope en doelen van het ZH-PLG;
- Past in Omgevingsbeleid provincie Zuid-Holland;
- Past in het Ruimtelijk Voorstel van provincie Zuid-Holland;
- Heeft nog geen of onvoldoende financiële dekking;
- Zit in verkenning, planuitwerking of realisatiefase;
- Is niet tegenstrijdig aan andere maatregelen, om desinvesteringen te voorkomen.

2. Uitvoeringstoets

Alle projectvoorstellen worden getoetst op uitvoerbaarheid binnen de gestelde voorwaarden van geld, uitvoeringstermijnen en scope. De uitvoeringstoets maakt het risicoprofiel en de haalbaarheid inzichtelijk. Draagvlak is hierbij een belangrijk onderdeel. Ook laat het zien of het mogelijk is om een deel van en niet het volledige project uit te voeren.

Resultaat uitvoeringstoets en ‘zeefwerking’:

Groen = uitvoerbaar

Geel/oranje = verbeteren voor uitvoering

Rood = niet tijdig uitvoerbaar

- Projectvoorstellen gaan door naar effectiviteitstoets en besluitvorming, mits verbeteringen op afzienbare termijn worden verwerkt
- Projectvoorstellen vallen af, kunnen aangepast voorstel indienen in nieuwe ronde

Toetselementen uitvoerbaarheid

- Scope (type activiteiten, passend binnen ZH-PLG, meekoppelkansen)
- Financiën (kosten, BTW positie, dekking/ cofinanciering)
- Governance (projectorganisatie, rollen/ verantwoordelijkheden)
- Draagvlak en eigenaarschap (samenwerking, afspraken)
- Beheersing (planning, risicomanagement, juridische check)
- Uitvoerbaarheid (realisator, financieel instrumentarium, middelen beheer en onderhoud veiliggesteld)

2. Uitvoeringstoets

*) 1 voldoet
2 voldoet mits
3 voldoet niet

Project			
Toetselementen	Bevindingen	Score *)	Aanbevelingen
1. Scope (inhoudelijk, geografisch, tijd)			
2. Financiën			
3. Governance incl. projectorganisatie			
4. Draagvlak en Eigenaarschap			
5. Beheersing			
6. Uitvoerbaarheid			
Totaal			

3. Effectiviteitstoets

- Doel = inschatten effectiviteit van project aan de hand van 4 criteria, met subcriteria op doelbereik. De criteria komen voort uit de doelen en ambities voor een vitaal landelijk gebied.
- De toets betreft een expert judgement op hoofdlijnen en levert een kwalitatieve inschatting op.
- Deze stap bevat geen prioritering/weging van criteria. Weging van belangen is een politiek-bestuurlijke afweging en vindt plaats bij bestuurlijke besluitvorming.
- Binnen het criteria doelbereik wordt wel onderscheid gemaakt tussen wettelijke en niet-wettelijke doelen en doelen korte én lange termijn.
- De criteria zijn niet randvoorwaardelijk. Dit betekent dat een project ook kan worden geselecteerd, als het op één van de criteria laag scoort.

Criteria (geen weging)

A. Doelbereik: wettelijke en niet-wettelijk, korte en lange termijn

- Natuur
- Stikstofreductie
- Water – systeem en kwaliteit
- Klimaat – landgebruik en landbouw

B. Maatschappelijk en economische waarde gebied

C. Efficiënt ruimtegebruik

D. Kosteneffectiviteit

3. Effectiviteitstoets: definitie doelbereik

	Natuur	Stikstofreductie	Water kwaliteit en systeem	Klimaat landgebruik	Klimaat landbouw
Wettelijke doelen VHR, KRW, Wsn, Wnb, Klimaatkoord- en wet	2030 VHR 30% natuurherstel VHR- soorten en habitattypen	2025 40% areaal ... 2030 50% areaal ... 2035 74% areaal stikstof- gevoelige habitats binnen Natura2000 onder KDW: 2,5 Kton NH ₃ reductie	2027 Concentraties nutriënten in opper- vlaktewater en gewas- beschermingsmiddelen 2027 Kwantitatieve toestand grondwater	2030 Emissiereductie broeikasgassen uit veenweiden: 0,21 Mton Mton CO ₂ -eq reductie 2030 Koolstofvastlegging in bodem, bos en natuur én in landbouwbodems	2030 Emissiereductie broeikasgassen vee- houderij en akkerbouw: 0,3 Mton CO ₂ -eq reductie 2030 Emissiereductie methaan in veehouderij en akkerbouw
Bestuurlijke afspraken Natuurpact (NNN) en Bossenstrategie	2027 Hydrologische condities N2000 gebieden op orde 2027 NNN resterende opgave: 3.270 ha en ca 100km ecol. verbinding* 2030 Bos areaalopgave: 400 ha				
Ambities Deltaprogramma's biodiversiteit, zoet- water en ruimte- lijke adaptatie	2050 Groenblauwe dooradering 10% in 2050, waarvan helft in 2030 en prioritaire gebieden 10% in 2030		2050 Beleid, inrichting en beheer aangepast aan het veranderende klimaat		

3. Effectiviteitstoets: definitie criteria

B. Maatschappelijk en economische waarde gebied: sociaaleconomische effecten in het gebied op korte en lange termijn. Dit moet onder meer bijdragen aan toekomstbestendige landbouw en de leefbaarheid van regio's. Onder de effecten vallen o.a.:

- (agro-)Economische effecten voor sectoren zoals de melkveehouderij, akkerbouw, glastuinbouw, bollen- en bometeelt. Denk aan het verdienmodel van de agrariër, duurzame product- en/of teeltontwikkeling en keten- en marktontwikkeling;
- Sociaaleconomische effecten voor de kwaliteit van de leefomgeving door natuurherstel, landschapsverandering of verandering van het watersysteem;
- Sociaaleconomische effecten van ecologische diensten zoals een vruchtbare bodem, waterzuivering, bestuiving van gewassen en klimaatregulatie.

C. Efficiënt ruimtegebruik:

- Optimale benutting van de schaarse ruimte door bijvoorbeeld combinatie van meerdere functies (meervoudig ruimtegebruik);
- Rekening houden met toekomstige ruimtelijke opgaven en lange termijn effecten, consequenties en beperkingen.

D. Kosteneffectiviteit:

- Beoordeling van financiële aspecten zoals verhouding tussen effect en kosten, vergelijking met kosten soortgelijke projecten, structurele financiële lasten (zoals beheerkosten) en de mogelijkheid voor opschaalbaarheid dat kostenvoordeel oplevert;
- Rekening houden met de lange termijn kosten, besparingen en/of desinvesteringen;
- Indien cofinanciering mogelijk is, wordt een project positiever beoordeeld.

3. Effectiviteitstoets: inschatting op basis van criteria

- De objectiviteit, uniformiteit en consistentie wordt zoveel mogelijk geborgd door inzet van een expertteam van de provincie dat het effect van projectvoorstellen inschat o.b.v. een vaste methodiek.
- Het expertteam geeft op hoofdlijnen een kwalitatieve score op de criteria die relevant zijn voor dat projectvoorstel.
- De inschatting is vooral kwalitatief en betreft een score op een vijfpuntschaal: --, -, +/-, + en ++ (heel negatief, negatief, neutraal, positief tot heel positief). Wens is om dit in de toekomst zo veel mogelijk kwantitatief te doen.
- Er wordt zoveel mogelijk geput uit eerdere onderzoeken, zoals de uitvoeringstoets, WEcR appreciaties, beoordeling van LVVN en andere onderzoeken naar de effectiviteit van maatregelen.
- Bij de score op doelbereik wordt expliciet benoemd op welke doelen het projectvoorstel positief of negatief scoort. Projectvoorstellen krijgen een hogere relatieve score indien het positief bijdraagt aan wettelijke doelen met een deadline op korte termijn.

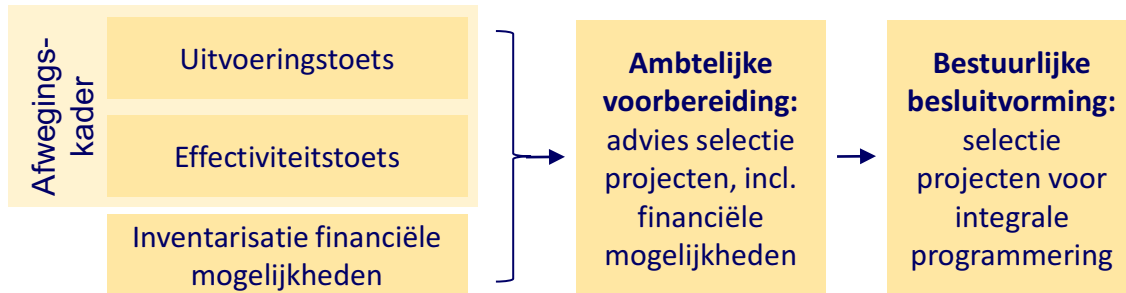
4. Integrale bestuurlijke besluitvorming

- GS besluit welke projectvoorstellen prioriteit krijgen. Resultaat is een selectie van projectvoorstellen die wordt uitgewerkt in een integrale programmering, inclusief financiële dekking. Het is mogelijk dat een deel en niet het volledige projectvoorstel wordt opgenomen. NB: Om te komen tot volledig doelbereik en aanpak van de opgaven is meer nodig dan deze projecten. Deze ronde is hierin een eerste stap.
- De bestuurders kunnen verschillende politiek bestuurlijke overwegingen leidend maken in de selectie van de projecten, zie navolgende sheets.
- PS wordt over het besluit van GS geïnformeerd, verantwoording loopt via de P&C cyclus.

NB voor de ronde van 2024 geldt het volgende: een groot deel van de financiering komt uit de door LVVN toegekende middelen voor het Maatregelenpakket ZH-PLG. Niet alle projectvoorstellen uit het Maatregelenpakket komen hiervoor in aanmerking en er is per maatregelenpakket een plafondbedrag bepaald, zie ook de [samenvatting van het Maatregelenpakket ZH-PLG](#). Dit betekent dat GS binnen een maatregelenpakket kan besluiten aan welke projecten deze middelen worden toegekend. De provincie kan in gesprek met LVVN gebruik maken van omwisselbesluiten. Dit geeft beperkte flexibiliteit.

4. Integrale bestuurlijke besluitvorming: voorbereiding

- De besluitvorming wordt ambtelijk voorbereid. Per projectvoorstel wordt in beeld gebracht of het uitvoerbaar is en op welke manier het project bijdraagt aan doelbereik en het provinciaal beleid. Dit gebeurt op basis van:
 - De uitvoeringstoets, effectiviteitstoets en inventarisatie van financiële mogelijkheden (o.a. middelen LVVN, andere subsidieregelingen, eigen middelen, van derden of een combinatie).
 - Onze kennis uit gebiedsprocessen, o.a. over draagvlak voor projectvoorstellen en welke projecten elkaar in samenhang versterken in de uitvoering.

4. Integrale bestuurlijke besluitvorming: overwegingen

Bestuurlijke overwegingen (opgesomd in willekeurige volgorde, niet uitputtend, zonder weging):

- Enigszins evenredige verdeling van projectvoorstellen over de kern- en deelgebieden
- Enigszins evenredige verdeling van projectvoorstellen en over opgaven van land- en tuinbouw, natuur, water, stikstof en klimaat
- Afweging kosten en risico's PZH in relatie tot de beschikbare middelen van o.a. LVVN en eigen middelen
- Overeenstemming aanwezig met en tussen partners in gebied
- Bijdrage aan urgente problematiek zoals bijvoorbeeld PAS-melders problematiek
- Bijdrage aan opgaven in gebieden waarop de nood het hoogst is
- Bijdrage aan meerdere opgaven (meekoppelkansen*) is een pré
- Als een projectvoorstel uitvalt in een bepaald gebied, eerst binnen gebied nagaan of er een vervangend projectvoorstel is
- Check op eventuele moties, amendementen en het coalitieakkoord

** Meekoppelkansen zijn projecten die, naast effect op ZHPLG doelen, ook aanvullende doelstellingen van gebiedspartners meenemen om meerwaarde te creëren. Dit kan bijdragen aan maatschappelijke en economische waarde voor gebied en efficiënt ruimtegebruik.*

5. Aanvraag/toekenning (eigen) middelen

Voor de geselecteerde projectvoorstellen geldt dat aanvraag en/of toekenning van financiële middelen in deze vervolgstap nodig is. Dit kan via verschillende wegen:

- Voor de ronde van 2024 geldt dat een deel van de projecten ten lasten kan worden gebracht van de LVVN middelen die verkregen zijn voor het Maatregelenpakket ZH-PLG 2024.
- Een deel kan mogelijk financieel worden gedekt vanuit andere subsidieregelingen. Toekenning van middelen uit deze subsidieregelingen vereist een aanvraag bij de betreffende regeling.
- Een deel van de projectvoorstellen kan mogelijk financieel worden gedekt vanuit eigen middelen, waarbij toekenning verloopt via de begrotingscyclus van de provincie.
- Een deel kan mogelijk financieel worden gedekt vanuit andere bronnen, zoals middelen van derden waarvoor besluitvorming nodig is via deze organisaties.

Ook is voor een projectvoorstel een financieringscombinatie van deze wegen mogelijk.

6. Start uitvoering en opname in ZH-PLG projectportfolio

- Na toekenning van voldoende middelen start de uitvoering van het project (verkenning, planuitwerking of realisatie).
- De projectvoorstellen die voldoende middelen krijgen toegekend, worden definitief opgenomen in de projectportfolio ZH-PLG en zijn daarmee onderdeel van de ZH-PLG programmering en voortgangsrapportages.